

חוויה בשולחן שבת

לפרשת שמיני

צאת שבת	כניסת שבת
19:56	18:48 חיפה
19:56	18:55 תל אביב
19:54	18:39 ירושלים
19:54	18:58 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה מדוע מתו נדב ואביהוא, בני אהרן?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

לפני שמתו בני אהרן כתוב: "וַיָּקָחוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיָּתְנוּ בָּהֶן אֵשׁ וַיִּשְׂימוּ עָלֶיהָ קִטְרֶת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם" [י, א] נשאלת השאלה: **מדוע מתו נדב ואביהוא, בני אהרן?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב על משמעות פטירתם של צדיקים.
2. נסביר לילדים מה השפעת צדיק על הדור, והשלכת פטירתו.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את התשובות שלפניכם:

- **מדרש אגדה:** "ממשמע שנאמר 'נדב ואביהוא', איני יודע שהם 'בני אהרן'? אלא מלמד **שלא חלקו כבוד למשה ולאהרן...** רבי אסי בר עקיבא אומר: לא מתו נדב ואביהוא אלא שלא ליתן פתחון פה לבאי העולם לומר [לא] שרתה שכינה באהל מועד, וכיון שנכנסו נדב ואביהוא לפני ה' באוהל מועד, אמר הקב"ה: אם אני אאריך אפי' עם אלו יהא כל אחד ואחד מישראל עושה כך, מוטב ימותו נדב ואביהו ולא יתמעט כבודי אפילו שעה אחת, מיד אמר למלאך ונגפם, אם על הקרובים כך, על הרחוקים על אחת כמה וכמה."
- **פסיקתא זוטרתי:** "שלא נטלו עצה מן אהרן, שניהם בעצה אחת. 'ויתנו בהן אש וישומו עליה קטרת ויקריבו לפני ה' אש זרה...' **שעשו שלא ברשות.** אמרו: אע"פ שאש יורד מן השמים, מצוה להביא מן ההדיוט שנאמר 'ונתנו בני אהרן אש על המזבח', אלא שהיה להם ליטול רשות."
- **רש"י:** "ר' אליעזר אומר: לא מתו בני אהרן, אלא ע"י שהורו הלכה בפני משה רבן. ר' ישמעאל אומר: שתויי יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש."
- **רשב"ם:** "קודם שיצא האש מלפני ה' כבר לקחו איש מחתתו להקטיר קטורת לפנים על מזבח הזהב, שהרי קטורת של שחר קודמת לאיברים, ונתנו בהן אש זרה, אשר לא ציווה אותם משה ביום הזה, שאעפ"י שבשאר ימים כתיב 'ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח', היום לא ציווה. ולא רצה משה שיביאו אש של הדיוט, לפי שהיו מצפים לירידת אש גבוה, ולא טוב היום להביא אש זרה, כדי להתקדש שם שמים שיידעו הכל כי אש בא מן השמים, כמו שאמר אליהו ואש לא תשימו, לפי שהיה רוצה לקדש שם שמים בירידת האש של מעלה."

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

- לשאל את המשתתפים:** מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה,** תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.
- מומלץ להתמקד ב:** 1. כבוד שיש להעניק למבוגרים ולגדולי דור, לצד העונש על זלזול. 2. הבחנה שבין "הגדלת ראש" ורצון להוסיף, לבין הצורך לשמוע בקול "דעת תורה".

שלב
4

חוויה בשולחן שבת

לפרשת שמיני

סעודה שניה **מדוע משה ואהרן נכנסו, ומדוע יצאו לברך את העם?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

ביום השמיני, בחנוכת המזבח כתוב: "וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם" [ט, כג]. נשאלת
השאלה: **מדוע נכנסו ומדוע יצאו לברך את העם?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב מה מייחד את חניכת המשכן, בדגש על היום ה-8.
2. נמקד אותם לחשוב אודות פעילותו המיוחדת של אהרן בימי המילואים.
3. נציע שיחשבו, אודות ייחודו של אהרן.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

• **רש"י:** "כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער ואמר: יודע אני שכעס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל. אמר לו למשה: משה אחי, כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי. **מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.**"

• **בכור שור:** "להתפלל שיראה הכבוד וירד אש מן השמים, שיודע שנתקבלה העבודה".

• **רבינו בחיי:** "נכנסו שניהם שם כדי שילמדנו משה מעשה הקטורת, לפי שאהרן כל שבעת ימי המילואים **לא היה רשאי ליכנס לפנים מפתח אהל מועד**, הוא שכתוב: 'ופתח אהל מועד תשב...', ועכשיו ביום השמיני הורשה ליכנס שם, **ונכנס משה עמו ללמדו מעשה הקטרת**, כי משה היה מקריב הקרבנות מתחלה ומקטיר הקטרת, הוא שתמצא בכל העבודות: 'ויקח משה', 'ויזרוק משה', 'ויתן משה', 'ויקטר עליו קטורת סמים', כי עד היום השמיני הזה שנתחנך אהרן בכהונה והתחיל בעבודה משה היה מתעסק בכל העבודות כולן, והוא היה הכהן הראשון".

שלב
3

• **אור החיים:** "אולי כי כן נצטוו בנבואה. או **ברכה זו במקום תפלה היתה כדי שתשרה שכינה**. והגם שכבר בירכם אהרן, טובים השנים לצד הסכמת ב' מדרגות הרמוזים בב' בחינות האחים כהונה ולויה שהם חסד וגבורה".

• **הכתב והקבלה:** "הברכה היתה **שישרה ה' שכינתו בישראל וירצה מעשיהם**".

• **רש"י הירש:** "מטרת בואם אל אהל מועד לא נתבארה בכתוב. אם נעייין רק במה שמפורש במקרא, נראה, **שהביאה והיציאה הכינו את הברכה**, ואילו הברכה הכינה את היראות כבוד ה'".

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה**, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.

נקודה להדגשה: כוחה של תפילה.

שלב
4

חוויה בשולחן שבת

לפרשת שמיו

סעודה שלישית **מדוע הקב"ה ציוה את בני ישראל על כשרות בעלי החיים?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

הקב"ה הורה: "זאת החיה אשר תאכלו מכל הבהמה אשר על הארץ" [יא, ב]. נשאלת השאלה: **מדוע הקב"ה ציוה את בני ישראל על כשרות בעלי החיים?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב מה מייחד את הכשרות.
2. נמקד אותם לחשוב מה השפעת הכשרות כל חייו.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מדרש תנחומא:** "וכי מה איכפת לו להקב"ה בין ששוחט את הבהמה ואוכל או אם נוחר ואוכל? כלום אתה מועילו או כלום אתה מזיקו? או מה איכפת לו בין אוכל טהורות לאוכל נבלות? אמר שלמה: 'אם חכמת חכמת לך...' (משלי ט) **הא לא נתנו המצוות, אלא לצרף בהן את הבריות וישראל...'**
- **מדרש אגדה:** "למה הדבר דומה? לרופא שנכנס לבקר את החולים, ראה שני חולים בבית אחד, אמר הרופא: לזה תנו כל מה שהוא מתאוה, ולזה אל תתנו, אלא דבר פלוני ופלוני, והיזהרו לכם מלהאכילו דבר אחר. מיד ענו אותם העומדים ואמרו לו: אדונינו, מה הוא זה שצויתה, לזה נאכיל כל מה שהוא מתאוה, ולזה אל תאכילו אותו אלא דבר פלוני? מאי נשתנה האי מהאי? אמר להם: לאותו שאמרתי האכילוהו כל מה שהוא מתאוה, למיתה הוא, וזה שאמרתי לכם אל תאכילוהו אלא דבר פלוני, לחיים הוא. **לכך הקב"ה התיר לגויים כל דבר, לפי שהן לגיהנם..., אבל ישראל אמר להם: 'זאת החיה אשר תאכלו', לפי שהם לחיים.'**
- **רש"י:** "לשון חיים (חיה=לשון חיים), **לפי שישראל דבוקים במקום וראויין להיות חיים, לפיכך הבדילים מן הטומאה וגזר עליהם מצוות, ולאומות העולם לא אסר כלום.**
- **ריקאנטי:** "הטעם לאסור הבהמות הטמאות לפי הפשט, **כי הם מולידים עפוש רע וחולי בנפשות ומעכבין שלימות האדם מלהידבק בשם יתברך, כי הנשמה בדבקה בהשם יתעלה תאבד הרגשת הגוף, ולא תצטרך לאכילה ושתייה והמאכל אשר במעיו לא יפסד, כי אין כוחותיו צריכין יניקה, ובכללות דביקותו ותשוב הנפש להרגשת הגוף אילו יאכל המאכלין אסורין יארע לו דופי בגופו וגם בנשמתו, כי בשלמות הגוף על תכונתו תלוי קצת שלימות הנפש.**
- **הרב אביגדור נבנצל:** [בשיחה לפרשת שמיו], מסביר שאכילת שרצים מאוסה יותר משאר המצוות משום "שעשית עבירות, ואף ביצוע החמורות שבהם, הנה "חיצונית" לאדם, העבירות אמנם פוגמות בנפשו - אך הן אינן הופכות לחלק מעצמותו, לא כן אכילת איסור: זו חודרת לפנימיות האדם, והופכת לחלק בלתי נפרד מדמו ובשרו של האוכל."

שלב
3